Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

KDV Kinderopvang 'Wiekwijs'

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 22 oktober 2019

Samenvatting

Kinderopvangorganisatie: Stichting Kinderopvang Bruchterveld e.o.

LRK-nummer: 161871999

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2 van de 16

Samenvatting
De inspectie heeft op 25 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Wiekwijs. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?
We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten noemen we twee punten die beter kunnen.

Ten eerste brengt de leiding van het kinderdagverblijf niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Ook werken de leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers niet vanuit een plan aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Vervolg
We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderopvang Wiekwijs.

Werkwijze
Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten
We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter
V Voldoende
G Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderingen weer per standaard op kinderopvang Wiekwijs.

Conclusie
We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderopvang Wiekwijs op de onderzochte standaarden grotendeels als voldoende. We constateren dat de pedagogisch medewerkers zorgen voor een prettige sfeer in de groep en dat zij de peuters, met en zonder vve-indicatie, extra aandacht, zorg en begeleiding bieden. De pedagogisch medewerkers en de locatieleiding laten zien dat zij bereid zijn de kwaliteit van de voorschoolse educatie verder te ontwikkelen. De planmatigheid van de kwaliteitszorg en het in beeld brengen van de ontwikkelingsresultaten waarderen we als 'kan beter'.

Context
Kinderopvang Wiekwijs biedt kinderdagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Het lokaal is gehuisvest in basisschool De Wiekslag in Bruchterveld. De locatieleiding van kinderopvang Wiekwijs is tevens de directeur van deze basisschool. Recent is gestart met de nieuwbouw van een multifunctionele accommodatie voor de school en de kinderopvang. Ook de bibliotheek en het buurthuis gaan gebruik maken van dit nieuwe gebouw.

De kinderopvang heeft een verticale groep voor baby's en peuters. Op het moment van het onderzoek waren er zes peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar aanwezig, waarvan twee met een indicatie voor voorschoolse educatie. Op vaste momenten op vier dagen in de week krijgen de peuters een aanbod buiten de groep. Dat geldt ook voor de vve-geïndiceerde peuters: op vaste momenten krijgen zij in een andere ruimte een passend aanbod.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD
De GGD-toezichthouder heeft op 29 mei 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden wel tekortkomingen vertoonden. Het gaat onder andere om de inhoud van het pedagogisch beleidsplan en om de voorschoolse educatie.

Afspraken over vervolgtoezicht
We hebben geen afspraken gemaakt over vervolgtoezicht.

3 . Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderopvang Wiekwijs.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		●	
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		●	
OP6 Samenwerking		●	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een integrale vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Vanuit een jaarplanning maken zij een themaplanning waarbij ze de doelen uit het vve-programma gebruiken. Voor de doelgroeppeuters met een vve-indicatie werken ze de doelen verder uit. Een volgende stap voor de locatie kan zijn om deze doelen voor alle peuters leidend te laten zijn en op te nemen in de dagplanning.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in, voor zover mogelijk binnen een verticale groep. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Er zijn passende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. De themawoorden zijn gevisualiseerd.

We noemen twee mogelijkheden voor verbetering. Allereerst zijn sommige materialen wat verouderd. De kinderopvang laat weten dat oriëntatie op nieuw materiaal momenteel plaatsvindt, met het oog op de aanstaande verhuizing naar het nieuwe gebouw. Daarnaast missen we in de inrichting aandacht voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. We constateren dat de analyse hiervan soms wat scherper kan.

De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Elke zes weken (bij elk thema) maken de pedagogisch medewerkers een handelingsplan. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders. Bovendien vindt elke zes weken een gesprek plaats met de ouders van doelgroeppeuters over het resultaat van de acties uit het handelingsplan.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.
De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Met behulp van de dagritmekaarten schetsen zij het verloop van de dag voor de peuters. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten en een heldere uitleg. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie hebben we weinig vrij spel en begeleid spel gezien. Uit de gesprekken bleek dat dit veelal op andere momenten van de dag plaatsvindt. We zagen tijdens de observatie dat de pedagogisch medewerkers de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd afstemmen op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen die voor de peuters betekenisvol zijn.

Mogelijkheden voor een volgende stap zijn bijvoorbeeld het voordoen-nadoen en daarnaast het nagaan of de peuters de opdrachten begrijpen en hun doelen gehaald hebben.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, door middel van themabrieven en apps. Daarbij geven ze ook aan welke woorden aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen. In de praktijk blijkt het soms lastig ouders daadwerkelijk thuis activiteiten te laten doen met hun kind. Dit vraagt continue aandacht. De ouders met wie we spraken, geven aan tevreden te zijn over de voorschool, vooral omdat hun kinderen er veel leren.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is de inhoudelijke doorgaande lijn. Hoewel de kinderopvang en de groepen 1 en 2 in lokalen dicht bij elkaar zitten, is van een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie nog geen sprake. Een punt van aandacht richting de ontwikkeling van het integraal kindcentrum is de doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De locatieleiding heeft nog niet beschreven welke verwachtingen er zijn van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen nog geen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool weet zodoende niet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool nog niet volledig opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook nog niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op en heeft hierover een herstelafspraak gemaakt.

Het kinderdagverblijf heeft nog geen (ambitieuze) doelen geformuleerd. Er is eveneens geen sprake van een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg, waarin planmatig en doelgericht wordt gewerkt aan verbeteractiviteiten om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verhogen.

Recent is besloten dat een externe deskundige wordt ingehuurd om het pedagogisch beleidsplan bij te stellen en om de pedagogisch medewerkers te coachen en te observeren. Hiermee is er zicht op verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Naast de vaste, verplichte onderdelen, zoals het vve-programma en 3F-niveau, gaat het onder andere om opbrengstgericht werken en het werken met een kindvolgsysteem. Er is een bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Van een verdere inhoudelijke verantwoording is nog geen sprake.

We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betrekt bij de ontwikkeling van haar beleid. Zo is recent een tevredenheidsonderzoek gehouden onder ouders. Tevens vindt jaarlijks een ouderavond plaats, waarin informatie wordt gedeeld en meningen worden gepeild. Ouders geven aan dat ze via de nieuwsbrief, de gesprekken over de handelingsplannen en de website voldoende informatie ontvangen. Als de leiding de resultaten van de voorschoolse educatie in beeld brengt en planmatig werkt aan kwaliteitsverbetering, kan ook de inhoudelijke verantwoording aan ouders en aan de gemeente aan diepgang winnen.

4 . Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij hebben geen reactie van de houder ontvangen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060